

6. Εξωτερική Πολιτική και Άμυνα

Περιεχόμενα

6.1 Εξωτερική Πολιτική και Αριστερά

6.2 Η περίοδος διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ

6.3 Οι διεθνείς εξελίξεις

6.4 Ελληνοτουρκικά

6.5 Κυπριακό

6.6 Πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική

6.7 Βαλκάνια

6.8 Ελληνισμός της Διασποράς/Ομογενειακή Διπλωματία – Θρησκευτική Διπλωματία

6.9 Άμυνα

6. Εξωτερική Πολιτική και Άμυνα

6.1 Εξωτερική Πολιτική και Αριστερά

Ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία στηρίζει μία ενεργητική, πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική, η οποία, αξιοποιώντας την πολύτιμη κυβερνητική εμπειρία της περιόδου 2015-2019, στοχεύει:

- στην προάσπιση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και στην ειρηνική διευθέτηση των διαφορών με τα γειτονικά κράτη, στο πλαίσιο που θέτει το διεθνές δίκαιο.
- στην εδραίωση του ρόλου της Ελλάδας ως του πιο σημαντικού πυλώνα ειρήνης, σταθερότητας, ασφάλειας και ανάπτυξης στην περιοχή, μέσω της αναβάθμισης του διεθνούς, ευρωπαϊκού και περιφερειακού, γεωπολιτικού και οικονομικού της ρόλου και της αξιοποίησης όλων των διεθνών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει
- στον εκδημοκρατισμό και την ενδυνάμωση των διεθνών και ευρωπαϊκών θεσμών αντιμετώπισης και διαχείρισης των προκλήσεων της πανδημίας, της κλιματικής κρίσης, της περιφερειακής αποσταθεροποίησης, των ανισοτήτων και της μαζικής μετακίνησης πληθυσμών.
- στην καλλιέργεια των αξιών της διεθνούς αλληλεγγύης, του αντιφασισμού, του αντιμιλιταρισμού, της οικολογίας, του φεμινισμού και στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην στήριξη του δικαιώματος κάθε λαού να επιλέγει τον δρόμο της ανάπτυξής του. Παράλληλα, στην αποφασιστική αντιμετώπιση θεωριών σύγκρουσης πολιτισμών, εθνικών προκαταλήψεων και στερεοτύπων, της μισαλλοδοξίας και της αντίληψης ότι ακόμα και ένας έντιμος συμβιβασμός ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία (ή τους λοιπούς γείτονες της), αμοιβαία επωφελής και προωθητικός των ελληνικών συμφερόντων στη βάση του διεθνούς δικαίου, είναι συνώνυμος με την ενδοτικότητα.
- στην προώθηση του διαλόγου, της ειρήνης και της συνεργασίας με τους γειτονικούς λαούς.

6.2 Η περίοδος διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ

Μετά από μια περίοδο παθητικής εξωτερικής πολιτικής, κατά τη διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, στη βάση μιας ενεργητικής, πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής, η Ελλάδα εδραίωσε το κύρος και τον ρόλο της εντός και πέραν της Ε.Ε., αξιοποίησε την συμμετοχή της σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς, και κατέστη ο κύριος πυλώνας ειρήνης και σταθερότητας στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η εμβληματική Συμφωνία των Πρεσπών, αποτελεί το σημαντικότερο επίτευγμα αυτής της εξωτερικής πολιτικής, καθώς προάσπισε τα συμφέροντα της Ελλάδας και συνεισέφερε καθοριστικά στην προώθηση της ειρήνης, της συνεργασίας και της ευρωπαϊκής προοπτικής των Δυτικών Βαλκανίων, απέναντι στην ατελέσφορη διχαστική πρακτική του εθνικισμού και της μισαλλοδοξίας.

Άλλα σημαντικά παραδείγματα αποτελούν:

- η εντατική προσπάθεια για δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού στη βάση των Αποφάσεων του ΟΗΕ, με εξασφάλιση για πρώτη φορά, της υποχρέωσης αποχώρησης των κατοχικών στρατευμάτων και κατάργησης των εγγυήσεων στο πλαίσιο Γκουτέρρες. Παράλληλα, η κατοχύρωση πλαισίου ευρωπαϊκών κυρώσεων απέναντι στις τουρκικές παραβιάσεις της Κυπριακής ΑΟΖ.
- η διαχείριση της μεγαλύτερης προσφυγικής κρίσης μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο με διαφύλαξη του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου απέναντι στις ισχυρές πιέσεις συντηρητικών ευρωπαϊκών δυνάμεων για καταπάτησή του. Παράλληλα, η ανάληψη πρωταγωνιστικού ρόλου από την Ελλάδα στην οικοδόμηση μιας θετικής ευρωπαϊκής ατζέντας με την Τουρκία με εφελτήριο τη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης, κατά την περίοδο 2015-2016
- η καθιέρωση της Συνόδου Ευρωπαϊκών Χωρών του Νότου, η προώθηση σειράς σχημάτων πολυεπίπεδης συνεργασίας και διαλόγου στα Βαλκάνια, την Ανατολική Μεσόγειο και την ευρύτερη περιοχή, καθώς και η αναβάθμιση της συνεργασίας με ισχυρές παγκόσμιες και περιφερειακές δυνάμεις,

6.3 Οι διεθνείς εξελίξεις

Στο ξεκίνημα της τρίτης δεκαετίας του 21ου αιώνα, οι παγκόσμιες πολιτικές και γεωπολιτικές εξελίξεις επηρεάζονται σημαντικά από την υγειονομική και οικονομική κρίση που επιφέρει η πανδημία, αλλά έχουν και τη δική τους δυναμική σε ένα πολυκεντρικό σύστημα διεθνών σχέσεων με ισχυρούς ανταγωνισμούς και εντεινόμενη περιφερειακή αστάθεια.

Η αναβίωση των ιδεών περί εθνικής περιχαράκωσης δημιούργησε την αίσθηση σε μεγάλα τμήματα των ευρωπαϊκών κοινωνιών ότι η επιστροφή σε εθνικές πολιτικές αποτελεί την καλύτερη λύση (Brexit, άνοδος της ακροδεξιάς στην Ευρώπη, ενίσχυση πολιτικών Όρμπαν στο προσφυγικό). Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν οι πολιτικές λιτότητας που επέβαλε η Ε.Ε. για να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση και η αδυναμία της να αντιμετωπίσει την προσφυγική κρίση.

Δυστυχώς, ο παγκόσμιος και περιφερειακός ρόλος του ΟΗΕ και της Ε.Ε. σε αυτό το δυναμικά μεταβαλλόμενο, ασταθές και πολυκεντρικό διεθνές περιβάλλον, έχει αποδυναμωθεί αντί να ενισχυθεί. Ειδικότερα, η Ε.Ε. όχι μόνο δεν κατάφερε να συμβάλει στην επίλυση κρίσεων στη γειτονιά της έστω μέσω πρωτοβουλιών της Γερμανίας (Ουκρανία, Λιβύη, Κόσοβο), ή να συνεισφέρει στην προάσπιση των κυριαρχικών δικαιωμάτων κρατών μελών της (Ελλάδας, Κύπρος) όταν αυτά αμφισβητήθηκαν από την Τουρκία, αλλά δεν μπόρεσε ούτε καν να προωθήσει τη διαδικασία διεύρυνσης στα Δυτικά Βαλκάνια η οποία παραμένει ξανά παγωμένη λόγω της στάσης της Βουλγαρίας απέναντι στη Βόρεια Μακεδονία.

Η περίοδος αυθαίρετων μονομερών ενεργειών και πρωτοβουλιών επί προεδρίας Τραμπ, που είχε σκοπό την δυναμική προώθηση των αμερικανικών συμφερόντων μέσω της απεμπλοκής των ΗΠΑ από διεθνείς οργανισμούς και συμφωνίες, υπονόμωσε τις προϋποθέσεις για διεθνή συνεργασία και πολυμερή διπλωματία και ενέτεινε τις αυξανόμενες παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις.

Η ανάληψη της προεδρίας από τον Τζο Μπάιντεν και η νίκη των Δημοκρατικών με καθοριστική στήριξη της Αριστεράς, σηματοδοτεί μια σημαντική ρήξη στο εσωτερικό των ΗΠΑ με τις νεοσυντηρητικές πολιτικές της περιόδου Τραμπ, με ισχυρό παγκόσμιο

συμβολισμό. Παράλληλα, εγκαινιάζει μια μεταβατική εποχή επαναπροσανατολισμού της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής. Η στήριξη στη Συμφωνία για την Κλιματική Αλλαγή, η επαναφορά των ΗΠΑ στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και η ανανέωση της Συμφωνίας Μείωσης των Πυρηνικών Στρατηγικών Όπλων (START) αποτελούν θετικές αποφάσεις στήριξης της πολυμερούς διπλωματίας και των διεθνών συνθηκών. Ωστόσο, επίμαχα θέματα για τον παγκόσμιο ρόλο των ΗΠΑ θα είναι: η διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου σχέσεων με τη Ρωσία και την Κίνα, η βελτίωση των διατλαντικών σχέσεων, ο ρόλος του NATO και η ενσωμάτωση των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων σε αυτό, η αξιοποίηση παραδοσιακών συμμαχιών ιδίως στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, οι σχέσεις με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και η αναζωογόνηση της πυρηνικής συμφωνίας με το Ιράν. Στα ζητήματα: της ειρήνης στη Συρία, τη Λιβύη και την Υεμένη, της αποκατάστασης των σχέσεων Ισραήλ-Αραβικών χωρών με επίλυση του Παλαιστινιακού και του νέου στρατηγικού διαλόγου με την Τουρκία, θα δοκιμαστεί η εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ. Μένει να αποδειχθεί εάν η νέα αμερικανική κυβέρνηση θα απέχει από την προώθηση την αμερικανικών συμφερόντων μέσω επεμβάσεων που παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο και έχουν στο παρελθόν δημιουργήσει εστίες αποσταθεροποίησης και πολέμου.

Η αναβάθμιση της οικονομικής θέσης της Κίνας και της επιρροής της σε συνέχεια της πανδημίας, η δυναμική που αποκτά στον τομέα της τεχνολογίας/τηλεπικοινωνιών αλλά και ως ναυτική δύναμη, οι διεθνείς πρωτοβουλίες τις οποίες προώθησε με επιτυχία κατά την περίοδο Τραμπ (Συμφωνία Επενδύσεων με Ε.Ε., Διασκέψεις και έργα «One Belt One Road», Συμφωνία RCEP 15 Ασιατικών χωρών) και οι εξελίξεις στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, θέτουν σε νέα βάση τον ανταγωνισμό της με τις ΗΠΑ.

Παράλληλα, η Ρωσία έχει αναβαθμίσει τη γεωπολιτική θέση της στη ζώνη χωρών στις οποίες σημειώθηκαν δυτικές επεμβάσεις ή παρεμβάσεις την τελευταία 20ετία (Συρία, Λιβύη, Αφγανιστάν, Ουκρανία, Καύκασος) και καλλιεργεί με αξιώσεις περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεών της με παραδοσιακούς συμμάχους των ΗΠΑ (Ισραήλ, Τουρκία, Αίγυπτος).

Η Τουρκία αξιοποίησε την αποσταθεροποίηση στην ευρύτερη περιοχή προκειμένου να ενισχύσει τον διεθνή και περιφερειακό της ρόλο, την αναθεωρητική της πολιτική και την ακτινοβολία της ως προστάτιδα δύναμη του πολιτικού Ισλάμ, συχνά μέσω παράνομων και επιθετικών ενεργειών. Αξιοποίησε, στο πλαίσιο αυτό, τις συνέπειες των αποτυχημένων δυτικών επεμβάσεων και παρεμβάσεων στις διενέξεις στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, την πολιτική μερικής απεμπλοκής από την περιοχή, που άσκησε ο Τραμπ, με στήριξη ή ανοχή του τουρκικού ρόλου απέναντι στη Ρωσία (ιδίως δε στη Λιβύη), τη δυναμική των ρωσοτουρκικών σχέσεων, καθώς και τις αδυναμίες της ΕΕ να προωθήσει μια ισχυρή και συγκροτημένη εξωτερική πολιτική.

Κρίσιμο στοιχείο της τουρκικής στάσης υπήρξε η προώθηση του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας» μέσω της πιο σοβαρής κλιμάκωσης των παραβιάσεων των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Κυπριακής Δημοκρατίας της τελευταίας 25ετίας, καθώς και η εργαλειοποίηση προσφύγων και μεταναστών με προώθησή τους στον Έβρο προκειμένου να εκβιάσει τη στήριξη των ΗΠΑ και της Ε.Ε. στο Συριακό και το προσφυγικό. Κατά την τελευταία περίοδο, έχοντας σαφώς ενισχύσει τον ρόλο της στην ευρύτερη περιοχή, η Τουρκία επιδιώκει τη διαπραγμάτευση μιας ευρύτατης στρατηγικής και οικονομικής ατζέντας με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε., που θα προσφέρει και ευνοϊκότερη διέξοδο σε σειρά εσωτερικών προβλημάτων της Τουρκίας (συναλλαγματική και οικονομική κρίση).

Σε αυτό το διεθνές περιβάλλον παγκόσμιων ανταγωνισμών, μεγάλων εστιών περιφερειακής αποσταθεροποίησης, κλιματικής κρίσης, πολλαπλών εντάσεων που επιφέρει η πανδημία και η μαζική μετακίνηση πληθυσμών, η ανάγκη για ενίσχυση της πολυμερούς διπλωματίας και των παγκόσμιων, περιφερειακών και ευρωπαϊκών θεσμών συνεργασίας, διαχείρισης κρίσεων και επίλυσης διαφορών καθίσταται ολοένα και πιο επιτακτική. Ιδιαίτερα δε όσον αφορά στις περιφερειακές διενέξεις και στη διαχείριση προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών, η σημασία της διεθνούς συνεργασίας με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο είναι μεγαλύτερη από ποτέ. Παράλληλα, η εντεινόμενη ανάγκη για διαχείριση πολυεπίπεδων κρίσεων και σε εθνικό επίπεδο, καθιστά ακόμα πιο επίκαιρη την προάσπιση του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως κεντρικά προτάγματα των διεθνών και ευρωπαϊκών θεσμών.

6.4 Ελληνοτουρκικά

Ο ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ στηρίζει την ειρήνη στη βάση ενός ελληνοτουρκικού διαλόγου που βασίζεται στο διεθνές δίκαιο, απέναντι σε εθνικιστικές λογικές και στην επιστροφή σε πολυδάπανες κούρσες εξοπλισμών. Στηρίζει σαφώς την επανεκκίνηση των διερευνητικών συνομιλιών και την εξεύρεση έντιμης συμφωνίας διμερώς ή με παραπομπή της διαφοράς για υφαλοκρηπίδα/ΑΟΖ στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Οι διερευνητικές πρέπει να συνεχίσουν από εκεί που διακόπηκαν το 2016 με ευθύνη της Τουρκίας, χωρίς την εμπλοκή του ΝΑΤΟ ή άλλων δυνάμεων, μακριά από λογικές «μη λύσης» που λειτουργούν, τελικά, εις βάρος των συμφερόντων της Ελλάδας. Σε αυτό το πλαίσιο ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στήριξε και στηρίζει τη σύναψη συμφωνιών για οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ στη βάση του διεθνούς δικαίου ή την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, με όλες τις γειτονικές μας χώρες.

Παράλληλα, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ υπογραμμίζει τη σταθερή στήριξή του στην επανεκκίνηση του Διαλόγου για Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και του πολιτικού διαλόγου για άλλα σημαντικά διμερή ζητήματα. Απορρίπτει κατηγορηματικά οποιαδήποτε συζήτηση υπερβαίνει τα νόμιμα δικαιώματα της Τουρκίας βάσει του Διεθνούς Δικαίου, όπως διεκδικήσεις για δήθεν «γκρίζα» ή «αποστρατιωτικοποιημένα» νησιά που προωθούνται δια της ισχύος και βάσει ανυπόστατων θεωριών. Απορρίπτει επίσης οποιαδήποτε συζήτηση με την Τουρκία για αναγκαίες δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις στη Θράκη, διότι αφορούν Έλληνες πολίτες. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές πρέπει απαραίτητως να συνεχιστούν, αλλά δεν αποτελούν αντικείμενο συζήτησης με τρίτο κράτος.

Υπογραμμίζουμε ότι ο τερματισμός της ήδη παγωμένης ενταξιακής προοπτικής της Τουρκίας ή η ακύρωση της Τελωνειακής Ένωσης Ε.Ε.-Τουρκίας όχι μόνο θα επιδεινώσουν την ένταση με την Τουρκία, αλλά θα έχουν αρνητικές συνέπειες για τον ελληνικό και τουρκικό λαό, ενισχύοντας τις εκατέρωθεν αντιευρωπαϊκές και αντιτουρκικές δυνάμεις. Τέτοιες ενέργειες θα αποβούν, παράλληλα, εις βάρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, που έχουν πληγεί πολύ σοβαρά τα τελευταία χρόνια, καθώς και της εκεί ελληνικής μειονότητας.

Ο μόνος τρόπος για να αποβεί ο ελληνοτουρκικός διάλογος βιώσιμος, είναι αν η Ελλάδα προσέλθει σε αυτόν με αποφασιστικότητα υπέρ μιας έντιμης συμφωνίας με σαφείς κόκκινες γραμμές, πρωτοστατώντας παράλληλα στην αναζωογόνηση του ευρωπαϊκού διαλόγου υπό νέους όρους: στηρίζοντας ενεργά μια περιεκτική θετική ατζέντα εάν η Τουρκία επαναπροσανατολίσει την πολιτική της υπέρ των αρχών καλής γειτονίας και την ειρηνική επίλυση διαφορών. Θα αποτελούσε σοβαρό λάθος εκ μέρους

της Ε.Ε. να θεωρήσει ότι απλά και μόνο η επανεκκίνηση ενός εύθραυστου ελληνοτουρκικού διαλόγου, αποτελεί βιώσιμο πλαίσιο για έξοδο από την κρίση και επανεκκίνηση των συνομιλιών για δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ. Σε περίπτωση επιστροφής της Τουρκίας σε παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, θα πρέπει να υιοθετηθεί από την Ε.Ε. ένας μηχανισμός επιβολής κυρώσεων.

Ο ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ θα κινηθεί ακόμα πιο ενεργά στην κατεύθυνση της συνεργασίας με τις δημοκρατικές και φιλειρηνικές δυνάμεις της Τουρκίας, αναγνωρίζοντας τη σημασία αυτής της συνεργασίας για την ειρήνη αλλά και τη μεγάλη υποχώρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη γειτονική χώρα κατά τα τελευταία χρόνια.

6.5 Κυπριακό

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει την άμεση επανεκκίνηση των συνομιλιών για δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού -προς όφελος του συνόλου του Κυπριακού λαού, Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων- στη βάση της διζωνικής-δικοινοτικής ομοσπονδίας καθώς και στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ και του πλαισίου Γκουτέρρες που περιλαμβάνει την κατάργηση των εγγυήσεων και την αποχώρηση κατοχικών στρατευμάτων. Η λύση του Κυπριακού με αυτούς τους όρους είναι προϋπόθεση-κλειδί για τη μόνιμη αποκλιμάκωση και ομαλοποίηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, τη σταθερότητα και την ειρήνη στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Η κλιμάκωση της τουρκικής επιθετικότητας απέναντι στην Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω της συνέχισης των εξορύξεων εντός της Κυπριακής ΑΟΖ, αλλά και της πρόσφατης απόλυτα καταδικαστέας και παράνομης –βάσει των αποφάσεων του ΟΗΕ- απόφασης για άνοιγμα της παραλίας των Βαρωσίων, πρέπει να αντιμετωπιστεί συντονισμένα και αποφασιστικά σε διπλωματικό επίπεδο. Η στρατηγική της «μη λύσης» που εδράζεται στην εσφαλμένη αντίληψη ότι ο χρόνος τρέχει υπέρ της Ελλάδας ή της ελληνοκυπριακής πλευράς, οδηγεί στην εδραίωση της διχοτόμησης επί του εδάφους ενώ ενισχύει απόψεις περί Συνομοσπονδίας ή ύπαρξης δύο κρατών.

Στο πλαίσιο αυτό, εντείνουμε την συνεργασία με το ΑΚΕΛ και όσες δυνάμεις της Κυπριακής Δημοκρατίας και τουρκοκυπριακές δυνάμεις υποστηρίζουν με συνέπεια τις ανωτέρω θέσεις.

Παράλληλα, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει τη διαδικασία δημοσιοποίησης του «Φακέλου της Κύπρου» σε συνέχεια των πρωτοβουλιών που έλαβε ως κυβέρνηση.

6.6 Πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική

Για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, η παγκοσμιοποίηση και οι μεταψυχροπολεμικές παγκόσμιες και περιφερειακές εξελίξεις επιτάσσουν μια φιλειρηνική, πολυδιάστατη ελληνική εξωτερική πολιτική ενίσχυσης των σχέσεων με νέους και παραδοσιακούς εταίρους της Ελλάδας, ανεξαρτήτως των μεταξύ τους διαφορών, με πλήρη σεβασμό στην ιδιότητα της Ελλάδας ως μέλος της Ε.Ε. και άλλων διεθνών οργανισμών. Το πολιτικό μας σπίτι είναι η Ε.Ε. και η Ελλάδα πρέπει να επιδιώκει να είναι γέφυρα ανάμεσα σε αυτήν και άλλες σημαντικές χώρες όπως η Κίνα η Ρωσία και οι χώρες του Αραβικού κόσμου.

Η πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική συμβαδίζει σταθερά με την προώθηση μιας ενεργητικής πολιτικής στήριξης πρωτοβουλιών του ΟΗΕ και άλλων διεθνών οργανισμών για την ειρήνη και την δίκαιη και βιώσιμη επίλυση διαφορών, βάσει του διεθνούς δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, η αποτυχία των δυτικών επεμβάσεων στην ευρύτερη περιοχή

(με δυσμενέστερες συνέπειες και για την Ελλάδα) πρέπει να αποτελεί μάθημα για την διεθνή κοινότητα. Η πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική συμβαδίζει, παράλληλα, με την προώθηση μιας νέας αρχιτεκτονικής ευρωπαϊκής ασφάλειας χωρίς αποκλεισμούς, και την ενίσχυση του διεθνούς πλαισίου ελέγχου πυρηνικών και συμβατικών εξοπλισμών που έχει πληγεί σοβαρά τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό και με βασικό κριτήριο την προάσπιση των εθνικών συμφερόντων, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αντιμετωπίζει και τη συμμετοχή της χώρας στο ΝΑΤΟ, αλλά και τη συζήτηση για την αναγκαιότητα κοινής ευρωπαϊκής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, στρατηγικά αυτόνομης από ΝΑΤΟ και ΗΠΑ.

Η ανάπτυξη της συνεργασίας με τις ΗΠΑ αποτελεί σημαντικό στοιχείο της πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής που προωθήθηκε ενεργά κατά τα χρόνια της διακυβέρνησής μας, στη βάση της αμοιβαιότητας και της σύγκλισης συμφερόντων, όπως και οι σχέσεις με άλλες παγκόσμιες, ευρωπαϊκές και περιφερειακές δυνάμεις. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αντιτίθεται στη μετατροπή της Ελλάδας σε «προκεχωρημένο φυλάκιο» στη Μέση Ανατολή και απέναντι στη Ρωσία και στην Κίνα, με λογικές που ξεπερνούν το ευρωπαϊκό πλαίσιο και τις υποχρεώσεις της χώρας.

Υπογραμμίζουμε το γεγονός ότι το Παλαιστινιακό αποτελεί πρόβλημα-κλειδί για την ειρήνη στο σύνολο της περιοχής, μακροπρόθεσμα και για την ασφάλεια του ίδιου του Ισραήλ, που οφείλει να σέβεται τις σχετικές αποφάσεις του ΟΗΕ. Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει την επανεκκίνηση συνομιλιών για λύση δύο κρατών που συμβιώνουν ειρηνικά, με ίδρυση ανεξάρτητου και βιώσιμου παλαιστινιακού κράτους στα σύνορα του 1967 που θα έχει πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ. Οιαδήποτε περαιτέρω ομαλοποίηση σχέσεων μεταξύ Ισραήλ και Αραβικών Κρατών πρέπει να έχει ως κεντρική προοπτική την επίλυση του Παλαιστινιακού με αυτούς τους όρους. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει παράλληλα τη δημιουργία μετώπου αναγνώρισης του παλαιστινιακού κράτους σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει την διευθέτηση κάθε εστίας σύγκρουσης στη βάση του Χάρτη του ΟΗΕ και ιδιαίτερα τις πρωτοβουλίες του ΟΗΕ για ειρήνη και σταθερότητα στην Λιβύη, στη Συρία, στο Αφγανιστάν και στην Υεμένη, καθώς και την εφαρμογή των αποφάσεων του Μινσκ για ειρήνη στην Ουκρανία, τη Συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν (JCPOA) και την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων της Ομάδας Μινσκ για την ειρηνική επίλυση της διαφοράς στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ. Στηρίζει παράλληλα πρωτοβουλίες αποστρατιωτικοποίησης και αποπυρηνικοποίησης στη Μέση Ανατολή και στην ευρύτερη περιοχή.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει τη συνέχιση της διεκδίκησης των γερμανικών επανορθώσεων σε συνέχεια των πρωτοβουλιών που προώθησε ως κυβέρνηση.

6.7 Βαλκάνια

Η ειρήνη, σταθερότητα και η συνανάπτυξη στα Βαλκάνια αποτελεί εξαιρετικά κρίσιμο παράγοντα για την ασφάλεια, την ανάπτυξη και τον περιφερειακό και ευρωπαϊκό ρόλο της Ελλάδας. Για αυτόν τον λόγο στηρίζουμε την ολοένα και μεγαλύτερη συνεργασία με τις χώρες της περιοχής στο πλαίσιο διμερών και πολυμερών διαβαλκανικών πρωτοβουλιών που προωθήσαμε και κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ. Υπογραμμίζουμε ιδιαίτερα την σημασία που έχει η πολυεπίπεδη συνεργασία της Ελλάδας με γειτονικές χώρες όπως η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία και η Βουλγαρία, αλλά και παραδοσιακούς εταίρους όπως η Σερβία.

Πέραν της κατοχύρωσης των παγίων θέσεων της Ελλάδας, η ιστορική, Συμφωνία των Πρεσπών, συνεισέφερε καθοριστικά στην σταθερότητα και ανάπτυξη των Δυτικών Βαλκανίων, τη στιγμή που η περιοχή βυθιζόταν ολοένα και περισσότερο σε εθνικές και πολιτικές κρίσεις και ο ρόλος της Ε.Ε. περιοριζόταν ραγδαία μετά την απόφασή της για «πάγωμα» των διαδικασιών διεύρυνσης. Η Συμφωνία των Πρεσπών οδήγησε την Ε.Ε. στην επανεκκίνηση της ευρωπαϊκής προοπτικής της Βόρειας Μακεδονίας, συμπαρασύροντας την Αλβανία και έτσι δίνοντας νέα προοπτική στον διάλογο για το μέλλον του Κοσόβου που είχε τελματώσει.

Όπως επιβεβαιώνεται σήμερα που η ενταξιακή διαδικασία των Δυτικών Βαλκανίων βρίσκεται εκ νέου σε στασιμότητα, η Ελλάδα πρέπει να κινείται ενεργά για τη στήριξη της ευρωπαϊκής πορείας των Δυτικών Βαλκανίων με στόχο την πλήρη ένταξή τους στην Ε.Ε. το συντομότερο δυνατό υπό την προϋπόθεση της εκπλήρωσης των δημοκρατικών κριτηρίων που θέτει με τις αποφάσεις της και, στην περίπτωση της Βόρειας Μακεδονίας, της Συμφωνίας των Πρεσπών. Στο πλαίσιο αυτό, στηρίζουμε την κατοχύρωση των περιουσιακών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων αυτοπροσδιορισμού της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας στην Αλβανία, επί τη βάση των ευρωπαϊκών αποφάσεων του Ιουνίου 2019. Παράλληλα, στηρίζουμε τον διάλογο Βελιγραδίου-Πρίστινας υπό την αιγίδα της Ε.Ε., με σκοπό αμοιβαία αποδεκτή λύση βάσει του διεθνούς δικαίου. Στηρίζοντας την ευρωπαϊκή πορεία των χωρών αυτών βοηθάμε τους λαούς τους στον αγώνα για δημοκρατία και ενάντια στον αυταρχισμό, τη διαφθορά και τον εθνικισμό.

6.8 Ελληνισμός της Διασποράς/Ομογενειακή Διπλωματία – Θρησκευτική Διπλωματία

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει μια συγκροτημένη στρατηγική για την υποστήριξη του ελληνισμού της Διασποράς και την αξιοποίηση των δημιουργικών δυνάμεων του. Υπογραμμίζει τον ρόλο του ελληνισμού της Διασποράς στη διεθνοποίηση των ελληνικών διεκδικήσεων και την προώθηση των στρατηγικών συμφερόντων της χώρας. Η εξασφάλιση του δικαιώματος ψήφου για σημαντικό μέρος των Ελλήνων της Διασποράς, διαδικασία που προωθήθηκε επί διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, οφείλει να ενισχύει την αμφίδρομη σχέση των ομογενών με την πατρίδα, εδραιώνοντας τη συμβολή των ελληνικών κοινοτήτων στην παραγωγική ανασυγκρότηση και αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να προωθηθούν και νέες πρωτοβουλίες με στόχο την επίλυση χρόνιων προβλημάτων και εκκρεμοτήτων που αφορούν την ομογένεια.

Τονίζουμε τη σημασία που έχει η στήριξη της Ελλάδας προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τα άλλα Πρεσβυγενή Πατριαρχεία σε μια ολοένα και πιο δύσκολη περίοδο για την Τουρκία, τη Μέση Ανατολή, τη Βόρεια Αφρική και τον εκεί ελληνισμό.

6.9 Άμυνα

Η Άμυνα της χώρας πρέπει να αναφέρεται πρωτίστως σε έναν αναγκαίο συνολικό σχεδιασμό, ο οποίος σταθερά στοχεύει στην κατοχύρωση και την υπεράσπιση της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, αποτρεπτικά σε καιρό ειρήνης και ενεργώς αμυντικά, εάν χρειαστεί. Ο αποτρεπτικός-αμυντικός σχεδιασμός συναρτάται στενά με τον συνολικό σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής της χώρας και των πρωτοβουλιών σε διπλωματικό επίπεδο, ο οποίος έχει και τον πρώτο λόγο και εντάσσεται στο πλαίσιο που αυτός χαράσσει.

Το στρατηγικό δόγμα, η δομή των Ενόπλων Δυνάμεων, η επάρκεια του εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων, η εκπαίδευση και η υποστήριξη του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και εν γένει η διατήρηση σε υψηλά επίπεδα της επιχειρησιακής ετοιμότητας και του αξιόμαχου, πέραν του αυτονόητου και θεσμικά προσδιορισμένου ότι αποτελούν βασικούς τομείς ευθύνης των στρατιωτικών Επιτελείων και της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Εθνικής Άμυνας, εντάσσεται όμως στην ευθύνη του πρωθυπουργού και της κυβέρνησης, με διακριτούς ρόλους και σύμφωνα με τις συνταγματικές επιταγές. Οι ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, είναι πολύτιμο αλλά και ταυτόχρονα αδιάσπαστο τμήμα του συνόλου της ελληνικής κοινωνίας.

Ο ρόλος του ελληνικού Κοινοβουλίου σε κρίσιμα ζητήματα που αφορούν κανόνες διαφάνειας αλλά και ελέγχου επιλογών που αφορούν στην Άμυνα της χώρας, είναι θεμελιακός και πρέπει διαρκώς να αναβαθμίζεται η τεχνογνωσία των αρμόδιων Επιτροπών της Βουλής, για την αξιόπιστη άσκηση αυτού του ρόλου. Απόλυτος δε πρέπει να είναι, ο πλήρης ετήσιος αλλά και μεσοπρόθεσμος έλεγχος της Βουλής, στα Οικονομικά της Άμυνας.

Η εμβάθυνση και η επιτάχυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης για το μέλλον της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σεβασμό στις ανάγκες, στα συμφέροντα, στις ελευθερίες και στην ανεξαρτησία όλων των ευρωπαϊκών λαών και των κρατών μελών, αφορά και στην Άμυνα. Διεκδικούμε και υπερασπιζόμαστε την προοπτική της Κοινής Ευρωπαϊκής Αμυντικής Πολιτικής & Συνεργασίας, τόσο ως αναγκαία εξέλιξη για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, όσο και ως επιλογή στρατιωτικής και αμυντικής αυτονομίας της Ε.Ε. έναντι του ΝΑΤΟ. Μόνο μία δίκαιη Ευρωπαϊκή Ένωση αλληλέγγυων λαών και κρατών μελών, μπορεί να είναι αξιόπιστος παράγοντας διεθνούς ειρήνης και σταθερότητας.

Τα ζητήματα αυτά προϋποθέτουν σταθερή και σοβαρή γεωστρατηγική και γεωπολιτική ανάλυση των δεδομένων και των εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή μας, και διαρκή αξιολόγηση των πραγματικών κινδύνων για την ακεραιότητα της χώρας και του απαραβίαστου των συνόρων, με σταθερή αποφυγή τεχνητής καλλιέργειας φόβου και πανικού στο εσωτερικό της ελληνικής κοινωνίας. Προϋποθέτουν μακροοικονομική αξιολόγηση των δημοσιονομικών και κοινωνικών δυνατοτήτων του ελληνικού κράτους, προς εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, παράμετρος εξαιρετικής προτεραιότητας για την αμυντική θωράκιση της χώρας. Προϋποθέτουν, τέλος, σεβασμό στις αξίες της δίκαιης και ακομμάτιστης κρίσης απέναντι στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και στην εξέλιξή τους, όπως επίσης και σεβασμό στην αυτοτέλεια της τεράστιας ευθύνης που

αναλαμβάνουν τα Επιτελεία των Ενόπλων Δυνάμεων, πάντα βέβαια, στο πλαίσιο των κανόνων που καθορίζει το Σύνταγμα και οι νόμοι της Ελληνικής Δημοκρατίας, μαζί βέβαια με τον σεβασμό στην προσωπικότητα των στελεχών και στην υποστήριξη της δύσκολης αποστολής τους.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στοχεύει σταθερά σε μια ενεργό, πολυδιάστατη, φιλειρηνική εξωτερική πολιτική, που εξασφαλίζει τη συνεννόηση και τη σταθερότητα στην περιοχή και τις σχέσεις φιλίας και συνανάπτυξης με γειτονικούς λαούς και κράτη. Λαμβάνοντας υπόψη τα δημογραφικά και οικονομικά όρια της χώρας αλλά και την ιδιομορφία και ιδιαιτερότητα από άποψη επιχειρησιακών αμυντικών σχεδιασμών της ελληνικής πολυνησιωτικής κι όχι μόνο γεωγραφίας, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αξιολογεί ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις που έχουμε ανάγκη δεν εξαρτώνται τόσο από αριθμητικά μεγέθη όσο, κυρίως, από ποιοτικούς δείκτες αποτελεσματικότητας και ευέλικτης αλλά και συντονισμένης επιχειρησιακής ικανότητας.

Κεντρικό στοιχείο της ελληνικής αμυντικής πολιτικής δεν μπορεί παρά να είναι η αναδιοργάνωση, η αναβάθμιση, η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας, συνδεδεμένης άμεσα με εγχώρια έρευνα και καινοτομία, με πολλαπλές συνεργασίες με τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και άλλους Οργανισμούς της χώρας.

Με βάση όλες τις παραπάνω γενικές κατευθύνσεις, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ εργάζεται:

1. για ένα νέο ευέλικτο και αποτελεσματικό σχήμα των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας
2. για την εξασφάλιση στοχευμένης και επαρκώς μελετημένης, απόλυτα διαφανούς από άποψη διαδικασιών, κάλυψης των άμεσων και μακροπρόθεσμων εξοπλιστικών αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων
3. για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, της υποστήριξής τους και της αξιοκρατικής εξέλιξής τους με βάση ένα σύγχρονο μοντέλο δημοκρατικού ελέγχου
4. για τη θεσμοθέτηση του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας
5. για τη νέα στρατηγική σχεδιασμού της άμυνας της χώρας
6. για την παραγωγική ανασυγκρότηση της αμυντικής βιομηχανίας και την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας
7. για τη στρατηγική και την αναβάθμιση του συστήματος προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων
8. για τον σχεδιασμό της ενδυνάμωσης της αξιοποίησης του πολιτικού προσωπικού του ΥΠ.ΕΘ.Α. και εν γένει για την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεων
9. για την αναβάθμιση των Στρατιωτικών Νοσοκομείων και του υγειονομικού συστήματος των Ενόπλων Δυνάμεων
10. για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των στελεχών Ενόπλων Δυνάμεων,
11. για τον εξορθολογισμό της στρατιωτικής θητείας των νέων παιδιών του Ελληνικού λαού, προς όφελος και της Άμυνας αλλά και των ίδιων, των οικογενειών τους και του κοινωνικού συνόλου
12. για την ενίσχυση του αναντικατάστατου κοινωνικού ρόλου των Ενόπλων Δυνάμεων